

INFORMACJA

**nt. wpływu projektu *dyrektywy Parlamentu Europejskiego*
*i Rady w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów na sektor tytoniowy w Polsce***

Warszawa, 26 września 2013 r.

Rynek tytoniu w Polsce

Polska jest jednym z wiodących producentów tytoniu w Unii Europejskiej. Uprawa tytoniu prowadzona jest na powierzchni ponad 15 tys. ha, w ok. 10 tys. gospodarstw. Średnia powierzchnia uprawy tytoniu na gospodarstwo w latach 2006-2009 wynosiła 1,2 ha, jednak w ostatnich latach odnotowano niewielki jej wzrost do ok. 1,6 ha. Ponad 90% producentów tytoniu zrzeszonych jest w 11 grupach producentów rolnych.

W latach 2006-2009 Polska produkowała w granicach 39,5 - 43 tys. ton surowca tytoniowego rocznie. W niekorzystnym 2010 r. (powódzie i zalania) produkcja tytoniu zmniejszyła się do 31,3 tys. ton. Wielkość zbiorów tytoniu z 2012 r. wyniosła 31,6 tys. ton, tj. o 1,5 tys. ton więcej niż w roku 2011. Na 2013 r. zakontraktowano 39,5 tys. ton, wysokość zbiorów nie jest jednak znana, gdyż skup surowca dopiero się rozpoczyna. Średni plon w latach 2011-2012 wynosił ok. 2 t tytoniu z 1 ha uprawy.

Przeważa uprawa tytoniu jasnego typu Virginia, który stanowi ok. 67 % powierzchni upraw oraz tytoniu jasnego typu Burley, zajmującego ok. 26 % areалу tych upraw. Tytonie ciemne z gr. III (typu Puławski i Mocny Skroniowski) oraz z gr. IV (typu Kentucky) zajmują odpowiednio 2 % i niespełna 5 % powierzchni upraw w Polsce. Liczbę pracowników zatrudnionych przy uprawie tytoniu w Polsce szacuje się aktualnie na ok. 45 tys. osób.

Średnie ważone ceny surowca tytoniowego ze zbiorów 2012 r. dla poszczególnych grup odmian były nieco niższe niż dla tytoniu ze zbiorów 2011 r. i kształtowały się na poziomie: 7,3 zł/kg - dla grupy I, 5,4 zł/kg - dla grupy II, 4,1 zł/kg – dla grupy III i 4,6 zł/kg – dla grupy IV.

Stan prac nad dyrektywą

Należy podkreślić, że obecnie nie można jeszcze mówić o ostatecznym kształcie dyrektywy PE i Rady *w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich w sprawie produkcji, prezentowania i sprzedaży wyrobów tytoniowych i powiązanych wyrobów*, bowiem prace nad przepisami dyrektywy nie zostały zakończone. Aktualnie sfinalizowano jedynie prace na forum Rady Unii Europejskiej poprzez przyjęcie w dniu 21 czerwca 2013 r.

stanowiska w odniesieniu do projektu dyrektywy, tzw. ogólnego podejścia (*General Approach*).

Do postanowień, które w znacznym stopniu będą miały wpływ na zapotrzebowanie na surowiec tytoniowy pochodzący z upraw w naszym kraju będą należały przepisy dotyczące dalszej obecności lub wycofania z rynku Unii Europejskiej papierosów mentolowych oraz papierosów typu *slim*, które obecnie mają odpowiednio 18% i 14% udział w polskim rynku papierosów.

Prace nad dyrektywą w Radzie Unii Europejskiej

W przyjętym w dniu 21 czerwca 2013 r. stanowisku Rady UE postanowiono m.in., że:

- papierosy typu *slim* nadal będą mogły być wprowadzane do obrotu,
- dla papierosów mentolowych wprowadza się 3-letni okres przejściowy, po upływie którego papierosy te nie będą mogły być obecne na rynkach państw członkowskich Unii Europejskiej.

Prace nad dyrektywą w Parlamencie Europejskim

Prace nad projektem dyrektywy w Parlamencie Europejskim (PE) nadal trwają i dotychczas nie jest znane ostateczne stanowisko w tej sprawie. Wraz z przełożeniem terminu głosowania na sesji plenarnej PE z dnia 10 września na dzień 8 października 2013 r., równocześnie przedłużony został okres składania poprawek do raportu Komisji do Spraw Ochrony Środowiska, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (ENVI) PE - komisji wiodącej w zakresie przedmiotowego projektu. Można zatem przypuszczać, że głosowaniu na sesji plenarnej PE w październiku poddana zostanie większa liczba poprawek do projektu dyrektywy niż ta, która jest znana obecnie, tj. te już znajdujące się w projekcie Komisji ENVI PE oraz pozostałe 154 poprawki złożone do PE do dnia 3 września 2013 r.

Po zakończeniu głosowania w Parlamencie poznamy przedział, w ramach którego będą toczyły się rokowania pomiędzy Parlamentem, Radą UE i Komisją Europejską, czyli rozmowy w tzw. trilogach. Jedną z ram tego przedziału są znane już ustalenia Rady UE.

Aktualnie zakończone zostały prace w komisjach PE. Po otrzymaniu opinii z pięciu komisji wyznaczonych do ich opracowania, wiodąca w zakresie projektu dyrektywy Komisja ENVI PE przyjęła raport, zgodnie z którym m.in.:

- papierosy typu *slim* nie będą mogły być wprowadzane do obrotu na wspólnym rynku UE,
- lista dodatków, które będą mogły być dodawane do wyrobów tytoniowych określona zostanie w załączniku I do projektu dyrektywy.

Do ww. raportu zgłoszone zostały poprawki, proponujące m.in., aby papierosy mentolowe i papierosy typu *slim* nadal mogły być wprowadzane do obrotu.

Dyskusja oraz głosowanie nad raportem Komisji ENVI oraz wszystkimi zgłoszonymi poprawkami przewidziane są, jak już wspomniano, na dzień 8 października bieżącego roku.

Przewidywane efekty przyjęcia przepisów dyrektywy

Przepisy dyrektywy, oprócz aspektów zdrowotnych, będą wywierały znaczny wpływ na szeroko rozumianą gospodarkę, w tym rolnictwo i handel, a także dochody polskiego budżetu. W zależności od kształtu przyjętych przepisów kompromisowych, pod uwagę można brać różne skutki projektowanych rozwiązań dla sektora tytoniowego.

Skutkiem ewentualnego wprowadzenia zakazu dla papierosów mentolowych oraz dla papierosów typu *slim* może być znaczny spadek zapotrzebowania na krajowy tytoń. Spadek ten, według opinii organizacji społeczno-zawodowych plantatorów tytoniu, może dojść nawet do 50% dotychczasowej produkcji tego surowca.

W związku z powyższym, w regionach produkcji tytoniu oraz na terenach gdzie zlokalizowane są zakłady pierwszego przetwórstwa i zakłady tytoniowe może dojść do spadku dochodów rodzin rolniczych oraz wzrostu stopy bezrobocia. Na terenach tych bowiem zakłady przetwórcze i tytoniowe są często jedynym pracodawcą, a ponadto rodzaj gleb oraz wielkość gospodarstw, w których uprawiany jest tytoń, czynią trudnym wdrożenie alternatywnych sposobów gospodarowania oraz osiągnięcie porównywalnych z uprawą tytoniu przychodów.

W przypadku wprowadzenia zakazu tylko dla jednego z powyższych rodzajów papierosów prognozowane zmniejszenie zapotrzebowania na tytoń, jak i wpływ na skalę bezrobocia, będą miały mniejsze rozmiary.

Biorąc pod uwagę fakt, że obecnie nie jest jeszcze znane stanowisko Parlamentu Europejskiego, a zatem również kierunek zmiany dotychczasowych przepisów w zakresie regulacji rynku wyrobów tytoniowych, Ministerstwo Rolnictwa

i Rozwoju Wsi będzie mogło oszacować skutki wdrożenia przedmiotowych przepisów po zakończeniu konsultacji pomiędzy Parlamentem i Radą Unii Europejskiej. Natomiast przybliżony wpływ regulacji tytoniowych może zostać określony po przyjęciu stanowiska przez Parlament Europejski, a zatem po dniu 8 października bieżącego roku.

Przygotowano
w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Departament Rynków Rolnych

Warszawa, 26 września 2013 r.